

Natuuronderzoek en activiteitenplan Lateraalkanaal Gemeente Almelo

Definitief

Opdrachtgever:

Waterschap Regge en Dinkel
De heer R. Krabbenbos
Postbus 5006
7600 GA Almelo
T 0546-832525
F 0546-821176

I www.wrd.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Zuid
Meester Loeffenplein 2
5476 KX VORSTENBOSCH
T (0413) 38 70 00
F (0431) 38 70 01
E zuid@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 4022

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Rosalie Heins	Ronald Krabbenbos	11-8-2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding en opzet	2
2. NATUURWETGEVING EN BELEID.....	3
2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna	3
2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	3
3. METHODE.....	4
3.1 Vleermuizen	4
3.2 Vogels	4
3.3 Overige beschermde soorten	4
3.4 Veldwerk	4
4. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	7
4.1 Huidige situatie.....	7
4.2 Voorgestane ontwikkeling	7
5. BESCHERMDE SOORTEN	8
5.1 Planten.....	8
5.2 Grondgebonden zoogdieren	8
5.3 Vleermuizen	8
5.4 Vogels	12
5.5 Amfibieën en reptielen	13
5.6 Vissen	13
5.7 Beschermde soorten ongewervelden	14
6. CONCLUSIE.....	15
6.1 Beschermde soorten.....	15
6.2 Ontheffing Flora- en faunawet.....	15
6.3 Afbakening	15
7. ONTHEFFINGSPLICHTIGE SOORTEN –MITIGATIE	16
7.1 Leefgebied vleermuizen blijft behouden door behoud en aanplant groen.....	16
7.2 Kleine modderkruiper en vogels beschermd door gedragscode.....	17
7.3 Planning van de werkzaamheden afgestemd op beschermde natuur	17
8. ACTIVITEITENPLAN.....	19
8.1 Inleiding.....	19
8.2 Ontheffingsaanvraag	19
Literatuurlijst	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Flora- en faunawet	
Bijlage 2: Waarnemingen Vleermuizen en Vogels	
Bijlage 3: Inrichtingsplan	
Bijlage 4: Overzichtskaart Lateraalkanaal (los)	
Bijlage 5: Ruimtelijk ontwerp Lateraalkanaal (los)	

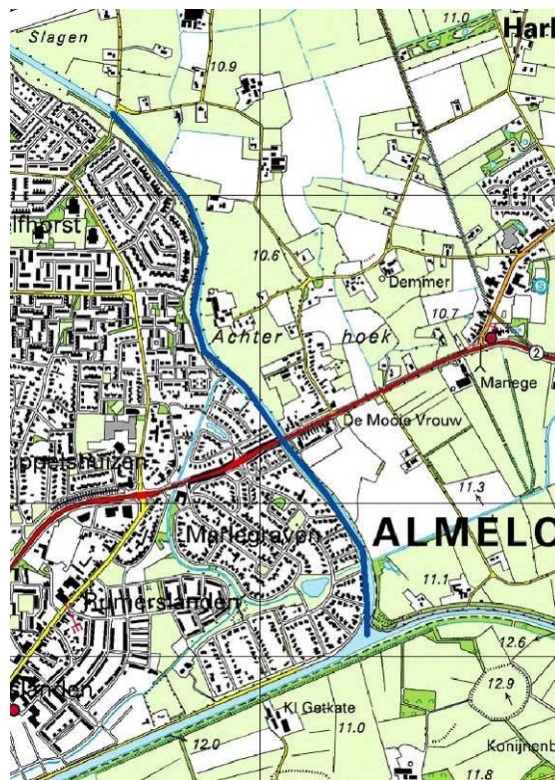
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en opzet

In opdracht van waterschap Regge en Dinkel is in 2009 en 2010 een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd voor de projectlocatie Lateraalkanaal ten noordoosten van Almelo. Aanleiding voor het onderzoek vormt de voorgenomen herontwikkeling van het Lateraalkanaal.

In oktober 2009 en juni 2010 hebben voorbespreking plaats gevonden met de Dienst Landelijk Gebied die namens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het aanspreekpunt is voor de Flora en faunawet. Bij de overleggen is de onderzoeksopzet en de vervolgacties voor het eventueel aanvragen van ontheffing art. 75a Flora en faunawet voor de ruimtelijke ontwikkelingen rond de projectlocatie Lateraalkanaal in Almelo. Daarbij is besloten om bij de herinrichting van het Lateraalkanaal te sturen op positieve afwijzing van ontheffingsverzoek (lees: VVGB, verklaring van geen bezwaar). Omdat deze alleen kan worden verleend bij het indienen van een ontheffingsverzoek is tevens een activiteitenplan opgesteld.

Deze rapportage richt zich op een weergave van de resultaten van het veldonderzoek in 2009 en 2010. Het rapport wordt afgesloten met een activiteitenplan. Dit activiteitenplan wordt gebruikt voor het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet.

Figuur 1 Ligging plangebied (blauwe lijn)

2. NATUURWETGEVING EN BELEID

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwik-

staart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is daarom geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn in bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en Faunawet.

De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied. Verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is derhalve niet uitgevoerd.

3. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een veldinventarisatie. In Daarbij is met name gericht op vleermuizen en Vogels. verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

3.1 Vleermuizen

De inventarisatie van vleermuizen richt zich op het vaststellen van verblijfplaatsen, vliegroutes en belangrijke foerageergebieden. De veldbezoeken worden uitgevoerd in de periode van september 2009 tot half juli 2010. Bij de uitvoering van het onderzoek is gewerkt conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat in april 2009 door DLG (LNV) is goedgekeurd en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus (waarbij Eelerwoude en Ekoza zijn aangesloten) voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van bat-detectoren (Petterson D100 en D240x). Indien noodzakelijk voor determinatie worden vleermuiswaarnemingen getaped en geanalyseerd in speciaal hiervoor ontworpen software. Dit is gebeurd voor enkele waarnemingen van gewone grootoorvleermuis, watervleermuis en meervleermuis. Het veldwerk concentreerde zich op waarnemingen van 'zwermdende' dieren rond verblijfplaatsen in boomholten en gebouwen. Het veldwerk is gecombineerd met het waarnemen van andere nachttactieve soorten (uilen, steenmarter etc.).

3.2 Vogels

Voor het uitvoeren van broedvogelinventarisaties is op dit moment nog geen onderzoeksprotocol van kracht. Bij broedvogelinventarisaties wordt gewerkt volgens de methode van uitgebreide territoriumkartering (*Van Dijk 1996/2004*). De inventarisatie richt zich vooral op de soorten die jaarrond gebruik maken van vaste rust- en verblijfplaatsen. Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voortplantings- en/of vaste rust- en verblijf-

plaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Daarnaast wordt door LNV een lijst met broedvogels gehanteerd waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is, maar de inventarisatie wel gewenst is. Dit betreft de zogenaamde categorie 5-soorten. Deze soorten zijn meegenomen in het onderzoek.

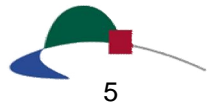
Het onderzoek is uitgevoerd in 3 veldrondes verspreid over de periode van 1 maart tot en met eind juni 2010. Een onderzoeksintensiteit van 3 veldrondes geldt als een absoluut minimum voor broedvogelinventarisaties, maar volstaat gelet op de aanwezige terreintypen, ligging en begrenzing van het projectgebied.

3.3 Overige beschermde soorten

In en rond de projectlocatie komen nog een aantal andere beschermde soorten dan vleermuizen en vogels voor. Het zal vooral gaan om algemeen voorkomende en licht beschermde soorten. Het veldwerk naar de groep van overige soorten wordt uitgevoerd tijdens de veldbezoeken naar vleermuizen en vogels. Door het nagenoeg ontbreken van oeverzones is langs het Lateraalkanaal nauwelijks voortplantingsgebied voor amfibieën aanwezig. Het veldonderzoek beperkt zich daarom tot zicht- en geluidswaarnemingen. Er is geen veldonderzoek uitgevoerd naar beschermde vissen. Op basis van bestaande literatuurbronnen kan dit voldoende worden onderbouwd.

3.4 Veldwerk

Het veldwerk is uitgevoerd door Dhr. G. Lubbers en Dhr. M. Volkers van Eelerwoude en Mevr. C. v/d Tempel en Dhr. T. Kooij van Ekoza. Deze mensen hebben alle een ruime ervaring met het inventariseren van flora en fauna.

Tabel 1. Beschrijving van inventarisatierondes. GL: Dhr. G. Lubbers; MV: Dhr. M. Volkers; CT: Mevr. C. v/d Tempel; TK: Dhr. T. Kooij

Datum	Tijd	Persoon	Soortgroepen	Methode	Weer
11-09-09	19.20-22.05	GL	Vleermuizen Habitatonderzoek	Batdetector Zicht	17 graden, geen wind
22-09-09	19.30-21.15	GL, MV	Vleermuizen	Batdetector	18 graden, weinig wind, onbewolkt
2-04-10	6.20-8.00	CT	Broedvogels	luisteren	2 graden, helder, weinig wind
11-04-10	9.30-10.30	CT	Nesten broedvogels	kijken	
14-04-10	23.15-00.30	CT	Baltsende grootoor- vleermuizen	batdetector	2 graden weinig wind
22-04-10	21.00-22.30	CT	Baltsende grootoor- vleermuizen	batdetector	8 graden weinig wind
26-04-10	6.00-7.30	CT	Broedvogels	luisteren	8 graden
22-05-10	21.45-23.00	CT	Vleermuizen	batdetector	18 graden, weinig wind
11-06-10	3.30-5.00	CT	Vleermuizen	Batdetector,	Had 's nachts geregend
11-06-10	4.30-6.00	CT	Vogels	luisteren	14 graden, weinig wind
30-06-10	22.00-00.30	CT, TK	Vleermuizen	batdetector	18 graden, weinig wind

4. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

Het gebied ligt ten noorden van het kanaal Almelo-Nordhorn en stroomt naar de stuw aan de Ootmarsumsestraat. Voordat de stroom bij deze stuw komt mondt eerst op de rechteroever de Markgraven uit in het Lateraalkanaal. Voorbij de stuw stroomt het kanaal verder naar de brug in de Slagenweg. Aan de linkerkant passeert de stroom de monding van de oude loop van de Lolee die door de wijk een slinger heeft gemaakt. Zie Figuur 1, de donkerblauwe lijn is het traject.

4.1 Huidige situatie

Het Lateraalkanaal wordt heringericht op het traject tussen het kanaal Almelo-Nordhorn en de Slagenweg. Het traject heeft een lengte van circa 2 km en is weergegeven in Figuur 1.

De opgaande begroeiing langs het kanaal bestaat voornamelijk uit beplanting van met name zwarte els, gewone es en diverse wilgensoorten. Rietoevers of andere oeverbegroeiingen komen nauwelijks en slechts zeer smal voor. De oevers zijn steil en soms afgekald, deels ingestort. Vegetatie aan weerszijden van kanaal bestaat vooral uit grassen en kruiden van voedselrijke groeiplaatsen.

Een aanzienlijk deel van de stedelijke afvoer van Twente wordt via het Lateraalkanaal afgevoerd. Daardoor treden bij hevige buien snel grote piekafvoeren op in het Lateraalkanaal. Hoewel de afvoercapaciteit groot genoeg is, neemt de stroomsnelheid in deze situaties fors toe. Dit heeft geresulteerd in het uitslijten van de bodem van het kanaal en afkalving van de oevers.

4.2 Voorgestane ontwikkeling

Door het Waterschap Regge en Dinkel is daarom een inrichtingsplan gemaakt om de oevers van het Lateraalkanaal zo in te richten en te beheren dat de waterstroom de oevers intact laat.

Met de aanpassing om een betere beheersituatie te krijgen kan tevens invulling worden gegeven aan de opgave vanuit de Kader Richtlijn Water. Het Lateraalkanaal is een waterlichaam waarbij als doelstelling een ecologische oever inrichting is aangegeven. Deze nieuwe oeverinrichting moet zodanig worden uitgevoerd dat deze een natuurontwikkelingszone krijgt met een hoge belevingswaarde. Binnen de huidige eigendomsgrenzen is dat niet te realiseren, daarom zijn er met de gemeente Almelo afspraken gemaakt over grensverlegging rondom het Lateraalkanaal.

Het natuurlijk verloop van de stroom is zowel voor de Gemeente Almelo als voor het Waterschap aanleiding om de natuurlijke stroomgesteldheid van het kanaal voor het ontwerp als uitgangspunt te nemen. De buitenbocht van het kanaal wordt op een scherpe taludhelling van 1:2 aangelegd. De binnenbocht waar de stroom snelheid veel minder sterk is wordt op een helling van 1:5 tot 1:6, met op sommige plekken 1:10 aangelegd.

Het onderhoudspad langs het kanaal is nu 1.5 meter. Dit is dermate smal dat het slecht toegankelijk is vanuit onderhoudspunt en herstel van de oevers. Langs beide oevers komt om deze reden een onderhoudspad van 5 meter te liggen, waardoor ook op lange termijn een goed beheer en onderhoud van het Lateraalkanaal mogelijk is. Incidenteel kan met een pad van 4 meter worden volstaan.

Voor een meer concreet beeld van de inrichting wordt verwezen naar de overzichtskaart in de bijlage en het Ruimtelijk ontwerp Lateraalkanaal (los bijgevoegd).

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Een aantal algemene soorten die aangetroffen zijn, zijn gewone bereklauw, grote brandnetel. De directe omgeving van het plangebied is behoorlijk verruigd, en voedselrijk. Strikt beschermde plantensoorten (Tabel 2 en 3) worden vanwege het ontbreken van geschikte biotopen (voedselrijke milieus) niet verwacht of aangetroffen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van aanwezig leefgebied worden geen beschermde soorten verwacht. Hieruit kan worden geconcludeerd dat een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet voor planten niet aan de orde is.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

De volgende beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uit de regio bekend: bunzing, haas, konijn, egel, mol, huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, aardmuis, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis en steenmarter. Met uitzondering van de steenmarter vallen al deze soorten onder het lichte beschermingsregime (tabel 1-soort).

Rondom het Lateraalkanaal is habitat aanwezig voor al deze soorten. Het ontwikkelingsgebied zelf zal slechts voor een zeer beperkt aantal echt leefgebied vormen. Voor de strikter beschermde steenmarter is het gebied hooguit geschikt als foerageergebied of als verbindingzone.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt het gebied tijdelijk minder geschikt als leef- en foerageergebied. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Na de realisatie van de werkzaamheden zal met de realisatie van natuurvriendelijke oevers en de aangrenzende beplanting meer en beter geschikt leefgebied vormen. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.3 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Boven het kanaal en nabij de vegetatie van het kanaal vliegen vele soorten vleermuizen. Er zijn in totaal 7 soorten vleermuizen waargenomen; te weten

- Gewone dwergvleermuis (over de gehele plangebied waargenomen)
- Ruige dwergvleermuis (enkele keren in het noordelijke deel waargenomen)
- Rosse vleermuis (over het gehele plangebied waargenomen, foerageert met name midden boven het kanaal)
- Laatvlieger (over het gehele plangebied waargenomen)
- Gewone grootoorvleermuis (enkele keren waargenomen)
- Watervleermuis (met name in het zuiden waargenomen, enkele gevallen in het noorden)
- Meervleermuis (alleen in het zuiden waargenomen, ze komen aanvliegen vanuit het westen)

Zie de Bijlage voor een totaalkaart van de waarnemingen.

Datum	Waarnemingen
11-09-2009	Gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger
22-09-2009	Gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis,
14-04-10	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis misschien meervleermuis en gewone grootovleermuis.
22-04-10	Gewone dwergvleermuis, veel met sociale roep, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
22-05-10	Meerdere soorten.
11-06-10	Rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, gewone grootovleermuis
30-06-10	Meervleermuis, watervleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis

Rosse vleermuis

In september 2009 zijn verscheidene rosse vleermuizen aan de noordzijde van het gebied aangetroffen. De rosse vleermuizen zijn afkomstig van verblijfplaatsen (in boomholten) op korte afstand van het plangebied (vroeg waarneemtijdstip, laag aanvliegend, meerdere ex. uit zelfde richting etc.) Zeker niet uit het plangebied, hier zijn namelijk geen oude bomen met holten aanwezig die gekapt moeten worden. Aan de noordkant zijn wel enkele oudere eiken aanwezig. Hier zijn de rosse vleermuizen echter niet vroeg in de avond waargenomen. Daarnaast blijven de bomen gehandhaafd. Tijdens de overige veldbezoeken is minder activiteit waargenomen van de rosse vleermuis in het noordelijke deel en zijn de dieren ook meer aan de zuidzijde geconstateerd.

Enkele malen zijn baltsende dieren waargenomen. Deze leken echter geen duidelijke binding met een locatie te hebben en meer gericht te zijn op plekken waar meerdere vrouwtjes aanwezig waren.

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen zijn langs het volledige kanaal aangetroffen. Het totale traject wordt als foerageergebied gebruikt, waarbij de nadruk ligt op het park langs de west kant van het Lateraalkanaal (fig 2). Ten zuiden van de Ootmarsumersestraat (N349) wordt veel paral-

lel aan het kanaal door en langs aangrenzende achtertuinen gefoerageerd.

Van de gewone dwergvleermuis zijn vliegrou-tes aangetroffen op de volgende locaties:

- langs de eerder genoemde achtertuinen ten zuiden van de N349;
- vanuit de monding van de Markgraven naar het kanaal;
- vanuit de wijk Schelfhorst Noord-oost langs het kanaal, richting het noordoostelijke buitengebied;
- bij de zuidrand, langs het fietserbruggetje bij de Sluiskade-Noord.

Figuur 2 Belangrijk foerageergebied gewone dwergvleermuis

Baltsende gewone dwergvleermuizen zijn vooral aangetroffen in en rond groen langs kanaal. Dit komt waarschijnlijk door een combinatie van voedsel dat zich in deze tijd van het jaar toch meer concentreert op en rond water-elementen. Hier komen ook de wijfjes op af, en vervolgens ook de mannetjes. De vraag is dan een beetje het kip-ei verhaal; de opgaande beplanting levert meer luwte, meer voedsel, dus meer dieren, dus meer balts op deze plaatsen in vergelijking met omgeving. Daarbij komt dat beplanting ook nog eens aantrekkingskracht kan hebben op dieren tij-

dens de trek . Beplanting en kanaal zijn in die zin wel een 'landmark'.

Kolonies van de gewone dwergvleermuis zijn hoogstwaarschijnlijk aanwezig in de wijk Schelfhorst Noord-oost en in een van de woningen bij de zuidelijke bocht van het kanaal. In 2005 is er een kolonie gewone dwergvleermuizen gevonden in Schelfhorst Noord-oost. De exacte locaties zijn bij dit onderzoek niet nader bepaald omdat deze buiten het plangebied liggen en niet relevant zijn voor de effectbeoordeling.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis is slechts drie keer foeragerend aangetroffen. De gewone grootoorvleermuis is door zijn zachte echolocatie een lastig waar te nemen soort. Mogelijk dat er dus waarnemingen gemist zijn met het veldonderzoek. Locaties waar de soort een speciale binding mee heeft zijn niet aangetroffen.

Laatvlieger

De laatvlieger is met name tijdens de veldbezoeken in september aangetroffen. Het betrof alle foeragerende dieren. Het opgaand groen langs het kanaal heeft een geleidende functie voor de laatvlieger, zij het in mindere mate dan voor de kleine vleermuissoorten. Deze vliegrouwe is in een onderzoek uit 2005 (Vries & Sluis, 2006) eveneens gevonden.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is slechts enkele keren foeragerend waargenomen. Locaties waar de soort een speciale binding mee heeft zijn niet aangetroffen.

Watervleermuis

Over het hele traject zijn foeragerende watervleermuizen waargenomen. Hiervan bevinden zich de meeste waarnemingen ten zuiden van de N349. Met name rond de brug van de N349 en langs de zuidelijke bocht zijn veel foeragerende dieren aangetroffen. De dieren komen aanvliegen vanuit de houtsingel aan de oostzijde van het kanaal.

Begin september was het wateroppervlak op enkele locaties volledig dichtgegroeid met grote kroosvaren. Eind september waren deze vlaktes weer open. De begroeide oppervlaktes zijn ongeschikt als foerageergebied voor water-

vleermuis en meervleermuis. De dieren harken immers hun prooien van het wateroppervlakte. Een deel van het jaar is het Lateraalkanaal dus minder geschikt als foerageergebied.

Figuur 3. belangrijk foerageergebied watervleermuis

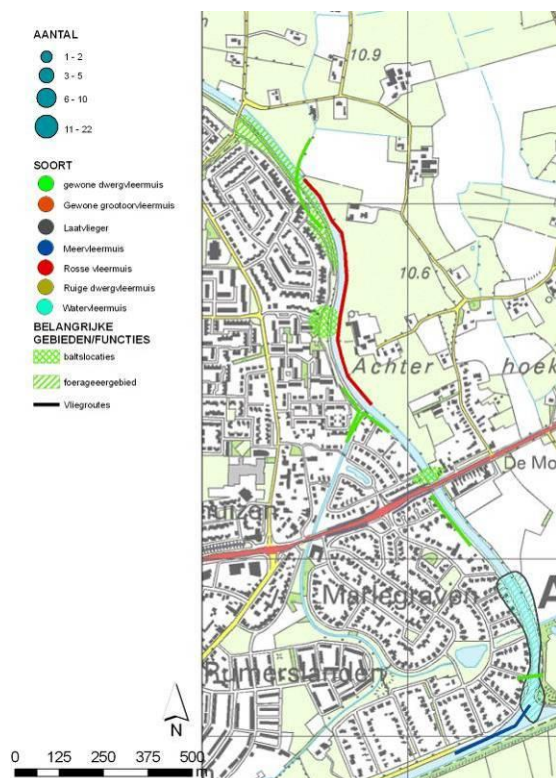
Meervleermuis

De meervleermuis is uitsluitend ten zuiden van de N349 aangetroffen, met een zwaartepunt bij het fietserbruggetje bij de Sluiskade-Noord. De dieren komen aanvliegen vanuit het zuidoosten langs het Lateraalkanaal. Het kanaal fungeert hier als vliegroute. Vervolgens wordt over het zuidelijke deel van het Lateraalkanaal gefoerageerd. Bij het veldonderzoek zijn circa 3 dieren foeragerend aangetroffen. De verblijfplaats van de dieren is niet achterhaald.

Concluderend

Het Lateraalkanaal heeft een belangrijke functie als foerageergebied, vliegroute en baltslocatie.

Soort	Foerageergebied	Vliegroute	Baltslocaties
Gewone dwergvleermuis	X	X	X
Watervleermuis	X		
Laatvlieger	(x)		
Meervleermuis	X		
Rosse vleermuis	X	X	X

Figuur 4 Belangrijke locaties voor de verschillende soorten vleermuizen.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en Faunawet. Voor het aantasten of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (baltsplaatsen, kraamverblijven, zomer- en winterverblijven, belangrijk foerageergebied en migratieroutes) is een ontheffing Flora- en Faunawet noodzakelijk.

In voorliggend geval zijn geen **verblijfplaatsen** binnen het plangebied aangetroffen of te verwachten. Eventuele verblijfplaatsen rondom het plangebieden worden niet direct door de ontwikkeling bedreigd.

Omdat voor de ontwikkeling over een aanzienlijke lengte opgaande beplanting parallel aan het kanaal moet worden gekapt, kan er sprake zijn van een negatief effect op de duurzame instandhouding van de populatie(s) van een aantal (strikt) beschermde soorten. Uit de resultaten van het veldonderzoek naar flora en fauna blijkt hier namelijk een belangrijke **vliegroute**, belangrijk **foerageergebied** en enkele **baltslocaties** van een aantal vleermuizen aanwezig te zijn. De voorgenomen kap van de opgaande beplanting zou een negatief effect kunnen hebben op genoemde functie(s), zij het hoofdzakelijk van tijdelijke aard. Zie Figuur 4 voor een samenvatting van de belangrijkste gebieden.

Bij de ontwikkeling wordt een aanzienlijke hoeveelheid oeverbeplanting verwijderd. Dit zorgt (tijdelijk) voor minder geschikt foerageergebied en vliegroutes. Dit geldt met name voor de kleinere vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en in mindere mate de middelgrote tot grote soorten zoals watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

De baltslocaties zijn grotendeels gekoppeld aan plekken waar zich zowieso al veel vleermuizen ophouden. Figuur 4 geeft een tweetal locaties aan waar een grotere concentratie baltsende dieren zijn aangetroffen. Dit is ter hoogte van de brug van de N349 en het park ter hoogte van de weg Vredeveld. Bij het park blijft een groot deel van de beplanting staan, waardoor de baltsfunctie van de locatie behouden blijft. Bij de N349 is de baltslocatie

gekoppeld aan de luwte van de brug. Ook deze functie blijft behouden bij de uitvoering.

Door bij de uitvoering rekening te houden met de belangrijke gebieden en haar functies kunnen de negatieve tijdelijke effecten waarschijnlijk beperkt tot grotendeels voorkomen worden. Op die wijze is een ontheffing Flora- en faunawet naar verwachting niet noodzakelijk. Zie hoofdstuk 7 voor een nadere toelichting van deze mitigerende maatregelen.

Op termijn wordt het gebied juist weer meer geschikt voor de vleermuizen. De realisatie van natuurvriendelijke oevers en het terugplaatsen van (inheemse) beplanting zorgen voor een betere leefomgeving. Er komt meer voedsel (insecten) ter beschikking en ook de duurzame instandhouding van het leefgebied blijft gegarandeerd.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

In het plangebied worden verscheidene algemene soorten broedvogels van bos, kleinschalig agrarisch landschap en stedelijk gebied aangetroffen. Het betreffen hoofdzakelijk territoria en enkele nestvondsten.

Jaarrond beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst zijn niet aangetroffen bij het veldonderzoek. Uit de omgeving zijn wel nestlocaties van steenuilen bekend (Ecogroen, 2006). Het kanaal ligt binnen 200 meter van één van deze locaties; Kesslerweg 2. Daarmee is de kans groot dat een stukje van het kanaal ook gebruikt wordt als foerageergebied door deze steenuil. In 2009 was de locatie nog in gebruik door een steenuil (gemeente Almelo, 2009). Tijdens het veldbezoek is de soort echter niet concreet aangetroffen.

Wel zijn er enkele soorten uit de Categorie 5 aangetroffen. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit betreft ekster, koolmees en pimpelmees.

In de ruimere omgeving van de locatie kan een soort als de steenuil worden verwacht. Nest- en rustplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. De steenuil is een soort van klein-

schalig agrarisch cultuurlandschap en heeft een sterke binding met boerderijen met kleinvee. Gezien het biotoop van het plangebied en de geringe oppervlak van de ruimtelijke ontwikkeling heeft het voornemen geen negatief effect op individuele dieren of de lokale populatie steenuilen. Naast de steenuil kan ook een soort als de kerkuil foeragerend worden verwacht in het projectgebied. Negatieve effecten op deze soort zijn echter evenmin te verwachten door de geringe omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en omdat er geen aantasting van nestlocaties plaatsvindt.

Effecten en ontheffing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn stikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Met broedvogels kan echter over het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli). Op deze wijze zijn voor het merendeel van de vogels geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er zijn een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering of aantasting van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd, dit betreft onder andere de steenuil. Er worden echter geen negatieve effecten op de steenuil verwacht. De nieuwe inrichting van het kanaal zal juist voor meer foerageergebied zorgen met de aanleg van natuurvriendelijke oevers en struikgewas. Tijdens de uitvoering zullen de effecten beperkt blijven. De ontwikkeling ligt op voldoende afstand om de broedlocatie zelf niet te verstoren. Mogelijk wordt een klein stukje potentieel foerageergebied tijdens de uitvoering minder geschikt. Er is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar voor de soort om hier geen negatieve effecten van te ondervinden. De uitvoering zelf vindt daarnaast hoofdzakelijk plaats tijdens daglicht. Daardoor worden de foeragerende dieren niet verstoord door de werkzaamheden zelf.

De aangetroffen categorie 5 vogels zullen eveneens profiteren van de ontwikkeling. Door de uitvoering buiten het broedseizoen te plannen worden negatieve effecten op de vogels voorkomen. Zwaarwegende feiten of bijzondere ecologische omstandigheden zijn derhalve niet aan de orde.

Voor zowel de uitvoering als de uiteindelijke inrichting zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

5.5 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Bij het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Met betrekking tot amfibieën vormt de watergang mogelijk leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten zoals de reeds genoemde groene kikker (waarschijnlijk middelste groene kikker) en kleine watersalamander. Verder is het mogelijk dat binnen het plangebied bruine kikker, gewone pad en/of bastaardkikker voorkomen. Mogelijk dat het gebied een beperkte functie heeft als overwinteringslocatie voor algemene soorten als gewone pad en bruine kikker. Strikt beschermde amfibieën worden gezien de ligging en de aanwezige terreintypen niet verwacht.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en Faunawet is daarom niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Uit literatuur (Crombaghs et. al, 2002) blijkt dat uit de omgeving van het Lateraalkanaal de volgende vissoorten bekend zijn: bierpje, brasem, kleine modderkruiper, paling, riviergrondel, tiendoornige stekelbaars en zeelt.

Net ten noorden van het projectgebied stroomt de 'Hollander Graven' in het Lateraalkanaal. Hierin zijn aangetroffen; 8 soorten: bierpje, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, pos, riviergrondel en tiendoornige stekelbaars.

In de omgeving zijn in het verleden de middelhoog-beschermde (tabel 2) kleine modderkruiper en bierpje gevangen (Ecogroen, 2006 en Waterschap Regge en Dinkel, 2000-2008). Kleine modderkruiper is aangetroffen in 2006 in de Markgraven, in een slootbeek met open verbinding op het Lateraalkanaal en tijdens eerdere onderzoeken in het Lateraalkanaal (EcoGroen Advies 2004). Bierpje is alleen stroomafwaarts bij de stuw in de Markgraven gevangen.

Het Lateraalkanaal biedt nog steeds geschikt leefgebied voor de kleine modderkruiper. Op basis van de eerder uitgevoerde onderzoeken en het ontbreken van betekenisvolle wijzigingen in het aanwezige habitat kan worden aangenomen dat de soort nog steeds aanwezig is in het kanaal. Deze informatie biedt voldoende onderbouwing om aan te nemen dat in het Lateraalkanaal van de beschermde vissoorten de kleine modderkruiper aanwezig is. Vanuit de Flora- en faunawet is alleen de kleine modderkruiper beschermd onder het middel hoge beschermingsregime (tabel 2-soort).

Bierpje is sinds 1 juli 2010 opgenomen in de Visserijwet en valt daarmee niet langer onder de werkingssfeer van de Flora- en faunawet.

Effecten en ontheffing

Met het aanleggen van natuurvriendelijke oevers is na de realisatie een overwegend positief effect op visfauna te verwachten. De nieuwe natuurvriendelijke oevers zorgen voor meer en betere kwaliteit leefgebied voor de vissen.

Bij het vergraven worden de oever en de bodem van de watergang verstoord, waarmee het de watergang tijdelijk ongeschikt leefgebied vormt voor deze, deels in de bodem levende vissoort. Door graafwerkzaamheden wordt leefgebied aangetast en worden vissen verstoord en mogelijk gedood. De negatieve effecten zijn van tijdelijke aard, aangezien na afloop van de werkzaamheden de bodem van het kanaal zich weer kan herstellen en opnieuw leefgebied kan vormen voor de genoemde vissoorten.

In het kader van de Flora- en faunawet dient wel rekening te worden gehouden met de

aanwezige beschermde soort. Indien conform de gedragscode Unie van Waterschappen wordt gewerkt, is geen ontheffing voor aantasting van de kleine modderkruiper noodzakelijk. Zie hoofdstuk 7 voor een nadere toelichting.

5.7 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht.

6. CONCLUSIE

6.1 Beschermde soorten

Op basis van dit onderzoek wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Er is geconstateerd dat het gebied leefgebied vormt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vissen en vleermuizen.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Jaarrond beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

Omdat voor de ontwikkeling over een aanzienlijke lengte opgaande beplanting parallel aan het kanaal moet worden gekapt, kan er sprake zijn van een negatief effect op de duurzame instandhouding van de populatie(s) van een aantal (strik) beschermde soorten. Uit de resultaten van het veldonderzoek naar flora en fauna blijkt hier namelijk een belangrijke vliegroute, belangrijk foerageergebied en enkele baltslocaties van een aantal vleermuizen aanwezig te zijn. Door bij de uitvoering rekening te houden met de belangrijke gebieden en haar functies kunnen negatieve effecten waarschijnlijk beperkt tot grotendeels voorkomen worden. Op die wijze is een ontheffing Flora- en faunawet naar verwachting niet noodzakelijk.

Bij het vergraven worden de oever en de bodem van de watergang verstoord, waarmee het de watergang tijdelijk ongeschikt leefgebied vormt voor de kleine modderkruiper. De nega-

tieve effecten zijn van tijdelijke aard, aangezien na afloop van de werkzaamheden de bodem van het kanaal zich weer kan herstellen en opnieuw leefgebied kan vormen voor de genoemde vissoorten. Indien conform de gedragscode Unie van Waterschappen wordt gewerkt, is geen ontheffing voor aantasting van de kleine modderkruiper noodzakelijk.

6.2 Ontheffing Flora- en faunawet

Maandag 7 juni 2010 heeft er een vooroverleg plaatsgevonden tussen Dienst Landelijk Gebied Oost (dhr. R. Reurink), Waterschap Regge & Dinkel (dhr. R. Krabbenbos) en Eelerwoude (dhr. G. Lubbers). Doel van het gesprek was om een beeld te krijgen over nut en noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing art. 75a Flora en faunawet voor de ruimtelijke ontwikkelingen rond de projectlocatie Lateraalkanaal in Almelo. Daarbij is besloten om te sturen op een positieve afwijzing van het nog in te dienen ontheffingsverzoek (lees: VVGB, verklaring van geen bezwaar). Met voldoende mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten immers grotendeel tot volledig voorkomen worden. In navolgend hoofdstuk 7 is een nadere toelichting van deze mitigerende maatregelen opgenomen.

6.3 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden door het voorkomen van beschermde flora en fauna.

7. ONTHEFFINGSPLICHTIGE SOORTEN –MITIGATIE

7.1 Leefgebied vleermuizen blijft behouden door behoud en aanplant groen.

Om het leefgebied van de verschillende soorten vleermuizen in stand te houden worden de volgende maatregelen getroffen:

- Handhaven van oud, opgaand groen langs het kanaal en groen in particuliere tuinen grenzend aan het kanaal
- Aanplant van nieuw opgaand groen

Op zo veel mogelijk plekken blijft het bestaande groen behouden. Op bijgevoegde kaart wordt een duidelijk overzicht gegeven van de te behouden en nieuw aan te planten bomen. Daardoor blijft het foerageergebied en de vliegroutes grotendeels behouden. Juist op de voor vleermuizen belangrijke locaties blijft veel groen behouden.

Behouden groen voorkomt effecten tijdens de uitvoering

In het foerageergebied van de watervleermuis (in het zuidelijke deel van het plangebied) blijft grotendeels geschikt omdat het merendeel van de bosstrook aan de oostelijke zijde van het kanaal behouden blijft. Daardoor blijft het kanaal in de luwte van de wind liggen. Waardoor de watervleermuis gebruik kan blijven maken van het gebied.

Het gewone dwergvleermuis foerageergebied langs het noordelijke deel van het kanaal blijft geschikt omdat ook hier een groot deel van de hoge opgaande beplanting behouden blijft. De oude eiken die hier staan zijn en blijven geschikte foerageer- en baltslocaties.

Voor grotere soorten vleermuizen blijft het kanaal geschikt leefgebied. Deze soorten zijn minder afhankelijk van windluwe locaties. De beperkte onderbrekingen van de beplanting langs het kanaal tijdens de uitvoering zal door deze soorten niet als een belemmering worden ervaren.

Voor de kleinere soorten vleermuizen, in deze met name de gewone dwergvleermuis blijft een groot deel van het kanaal (met name de belangrijke delen) geschikt leefgebied. Desalniettemin zal naar verwachting tijdens de uitvoering een deel van het kanaal minder geschikt blijken voor deze vleermuizen. Echter de naast gelegen woonwijk met het groen in particuliere tuinen en het te behouden deel van de beplanting zullen voor de vleermuizen voldoende leefgebied vormen om geen afbreuk te doen aan het noodzakelijke leefgebied van de dieren. De belangrijke vliegroutes blijven behouden en geschikt voor de aanwezige vleermuizen.

De vliegroutes langs het kanaal blijven ook tijdens de uitvoering redelijk geschikt voor de grote en middelgrote soorten vleermuizen. De kleinere soorten vleermuizen kunnen gebruik blijven maken van de aangrenzende tuinden.

Nieuw groen zorgt voor meer en beter leefgebied na de uitvoering

Uiteindelijk wordt langs het totale kanaal weer opgaande beplanting aangelegd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van inheemse soorten zoals es, eik en els. Deze boomsoorten zorgen weer voor meer luwte op termijn. Daarnaast trekken deze soorten meer insecten aan, wat weer voor extra voedsel zorgt voor de vleermuizen uit het gebied. De natuurvriendelijke oevers zorgt eveneens voor een toename van het aantal insecten.

7.2 Kleine modderkruiper en vogels beschermd door gedragscode

Ten behoeve van de bescherming van de kleine modderkruiper en vogels wordt gewerkt conform de gedragscode van de Unie van Waterschappen. een korte samenvatting van wat dit inhoud:

Verwijderen van beplanting

- kap- en snoeiwerkzaamheden vinden plaats voor het broedseizoen.

Verwijderen van bovengrond en andere graafwerkzaamheden

- werkzaamheden vinden zo veel mogelijk plaats buiten het broedseizoen van vogels (15 maart-15 juli) tenzij door onderzoek is vastgesteld dat zich op het terrein geen broedende vogels bevinden;
- als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden schadebeperkende maatregelen toegepast. Men kan ervoor kiezen het werkgebied tijdelijk ongeschikt te maken voor broedvogels door de vegetatie zeer kort te houden of tevoren te frezen en/of door deze dagelijks te betreden. Dergelijke maatregelen worden uitsluitend gebruikt voor het voorkómen van de vestiging, niet het bestrijden van al aanwezige (vogel)soorten. Met deze aanpak kunnen toch de noodzakelijke werkzaamheden in het voorjaar uitvoeren, zodat de vegetatie zich voor de winter kan ontwikkelen.

Afdammen, dempen of vergraven van wateren

Het afdammen, dempen of leegpompen van watergangen wordt op plaatsen waar juridisch zwaarder beschermde soorten worden verwacht in beginsel uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen, amfibieën en reptielen.

Als het niet mogelijk is om in deze periode te werken, dan is extra voorzorg nodig. Bij werkzaamheden tijdens de broedperiode kan men ervoor kiezen het werkgebied tijdelijk ongeschikt te maken voor broedvogels door de vegetatie zeer kort te houden of tevoren te frezen en/ of door deze dagelijks te betreden. Dergelij-

ke maatregelen dienen uitsluitend het voorkómen van de vestiging, niet het bestrijden van al aanwezige (vogel)soorten. Met deze aanpak kan men toch de noodzakelijke werkzaamheden in het voorjaar uitvoeren, zodat de vegetatie zich voor de winter kan ontwikkelen.

Voorafgaand aan het dempen of vergraven van de watergang wordt deze zoveel mogelijk vrij gemaakt van juridisch zwaarder beschermde dieren:

Kleine modderkruipers worden weggevangen voorafgaande aan het dempen van de (een deel van de watergang) en teruggeplaatst in geschikte biotopen in de omgeving, wanneer deze door de ingreep worden bedreigd;

Bij het dempen van een watergang wordt het water één richting uitgedreven naar een naastliggende sloot, opdat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen.

In voorliggend geval wordt het kanaal niet gedempt, wel wordt de as verlegd. Bij de werkzaamheden wordt conform de gedragscode gewerkt, zodat beschermde soorten tijdig een veilig heenkomen kunnen vinden. Voor de bouw van de vistrap wordt een werkkuip aangelegd. Deze werkkuip wordt voor het volledig leegpompen leeggevestigd. De daarbij gevangen kleine modderkruipers worden verderop in het kanaal op een geschikte locatie uitgezet. Dit alles gebeurt onder leiding van een ter zake kundige.

7.3 Planning van de werkzaamheden afgestemd op beschermde natuur

Start voorjaar 2011, einde herfst 2011. De uitvoering wordt gefaseerd. Voor het broedseizoen 2011 wordt de beplanting verwijderd. De uitvoering bestaat uit minimaal 3 fases: Bovenstrooms de stuw in de Ootmarsumsestraat, benedenstrooms de stuw en de vistrap.

Voor 15 maart 2011 wordt de beplanting verwijderd. Het gaat hierbij met name om de begroeiing op de oevers. De oude bomen en enkele groepjes onderbegroeiing blijven hierbij gehandhaafd.

Tussen 15 maart en 15 oktober worden de grondwerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. De scheiding tussen deze deelgebieden ligt bij de stuw in de Ootmarsumsestraat.

In dezelfde periode wordt ook de bestaande stuw vispasseerbaar gemaakt. Gedurende deze periode zal het kanaal blijven functioneren. De afvoer van stedelijk water moet immers gegarandeerd blijven. Dit is mogelijk doordat 1 van de 2 kleppen in de stuw vervangen wordt door een vispassage.

In het plantseizoen (oktober/november 2011) worden groepjes struiken en enkele honderden bomen langs het kanaal aangeplant. Daarbij wordt tevens een ijsvogelwand aangelegd.

8. ACTIVITEITENPLAN

8.1 Inleiding

Naar aanleiding van een overleg tussen Dienst Landelijk Gebied Oost, Waterschap Regge & Dinkel en Eelerwoude is besloten om bij de herinrichting van het Lateraalkanaal te sturen op positieve afwijzing van ontheffingsverzoek (lees: VVGB, verklaring van geen bezwaar). Omdat deze alleen kan worden verleend bij het indienen van een ontheffingsverzoek is dit activiteitenplan opgesteld.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vragen die vermeld staan op het aanvraagformulier ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De letters A t/m R verwijzen naar de gevraagde gegevens op pagina 9 van het aanvraagformulier.

8.2 Ontheffingsaanvraag

A Adres

Voor een beschrijving en begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar hoofdstuk 4. en figuur 1 in dit rapportage. Het plangebied ligt aan de noordoostzijde van Almelo. Het gebied ligt ten noorden van het kanaal Almelo-Nordhorn en stroomt naar de stuw aan de Ootmarsumsestraat. Het plangebied omvat de kilometerhokken 243-489, 243-488, 244-488 en 244-487.

B Omschrijving activiteiten en werkzaamheden

Voor een beschrijving van de voorgenomen ontwikkelingen, activiteiten en werkzaamheden wordt verwezen naar hoofdstuk 4 in deze rapportage, de bijlage en het Ruimtelijk Ontwerp Lateraalkanaal van 21-04-2010.

Ten behoeve van de planrealisatie worden de gebruikelijke werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het vergraven van oevers. Daarbij worden op enkele locaties bomen en begroeiing langs het kanaal verwijderd. Er wordt

een grote hoeveelheid bomen (enkele honderden) terug geplant langs het kanaal.

Er worden binnen het plangebied geen gebouwen gesloopt ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkelingen.

C Ingetekende topografische kaart

Voor weergave van de topografische kaarten wordt verwezen naar figuur 1 in deze rapportage.

D Manier waarop activiteiten worden uitgevoerd

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze rapportage. Daarnaast wordt bij de werkzaamheden conform de Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen gewerkt. Op deze wijze wordt eveneens invulling gegeven aan de zorgplicht.

E Doel en belang van de activiteiten

Alle vleermuissoorten zijn beschermd op grond van Bijlage IV uit de Habitatrichtlijn. Ontheffing wordt daarom aangevraagd op grond van belang b, d en e uit de Habitatrichtlijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

De nu volgende tekst is grotendeels afkomstig uit de projecttoelichting van Waterschap Regge en Dinkel:

“Een groot deel van de waterafvoer in Twente wordt via het Lateraalkanaal afgevoerd. Bij hevige regenbuien treden hierdoor snel grote

piekafvoeren in het kanaal op. De stroomsnelheid neemt in deze situaties fors toe, waardoor de bodem van het Lateraalkanaal uitslijt en de oevers afkalven. Hierdoor is het gevaarlijk om op de oevers te wandelen en is het ook moeilijk om onderhoudswerkzaamheden langs het kanaal uit te voeren.

Het project

Om de veiligheid en de beheerbaarheid van het Lateraalkanaal te verbeteren is er een plan opgesteld om het kanaal herin te richten. In aansluiting op de ontwikkeling van de woonwijk Almelo Noordoost is in 2005 initiatief genomen om ruimte te reserveren om het kanaal goed in de stedelijke omgeving in te passen.

Met het inrichtingsplan van het Lateraalkanaal wil het waterschap de oevers van het kanaal zo inrichten en beheren dat de waterstroom de oevers intact laat. Zo ontstaan er veilige oevers. Naast het verbeteren van de veiligheid en beheerbaarheid wordt het Lateraalkanaal ook gezien als een onderdeel van de leefomgeving. Bij het opstellen van het inrichtingsplan wordt ook aandacht besteed aan de beleefbaarheid van het kanaal, waardoor de directe omgeving waar mensen wonen, werken en recreëren wordt verbeterd.

Natuurvriendelijke oevers

Met de herinrichting wordt tevens invulling gegeven aan de opgave vanuit de Kader Richtlijn Water. Het Lateraalkanaal is een waterlichaam waarbij als doelstelling een ecologische oeverinrichting is aangegeven. De nieuwe oeverinrichting moet zodanig worden uitgevoerd dat deze een natuurontwikkelingszone krijgt met een hoge belevingswaarde. Door de oevers van het Lateraalkanaal minder steil aan te leggen, wordt de diversiteit aan bijvoorbeeld oeverplanten en watervogels groter. Het Lateraalkanaal krijgt hierdoor meer natuurwaarde. Daarnaast neemt de stabiliteit van de oevers toe. Dit komt de veiligheid ten goede. “

F Planning en onderbouwing van de activiteiten

Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 7.3

G Kwalificaties van deskundige(n)

Het flora- en faunaonderzoeken zijn uitgevoerd door of in opdracht van Ingenieursbureau Eelerwoude uit Goor en ecologisch onderzoeksbureau Ekoza uit Arnhem. Eelerwoude en Ekoza zijn aangesloten bij het Netwerk Groene Bureau's.

De in de rapportage genoemde personen (zie hoofdstuk 3.4) hebben allen een meerjarige ervaring met veldonderzoek naar diverse soortgroepen en advisering in het kader van natuurwetgeving.

H Korte termijn effecten op beschermde soorten

Voor een beschrijving van de korte termijn effecten op beschermde soorten wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van deze rapportage. In hoofdstuk 7 wordt beschreven hoe deze effecten voorkomen worden.

I Lange termijn effecten op beschermde soorten

Voor een beschrijving van de korte termijn effecten op beschermde soorten wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van deze rapportage. In hoofdstuk 7 wordt beschreven hoe deze effecten voorkomen worden.

J Verantwoording van de effectenstudie

Zie hoofdstuk 3 voor een beschrijving van de gehanteerde methodiek. Zie de literatuurlijst voor de gehanteerde bronnen.

L Beschrijving huidige situatie

Voor een beschrijving van de voorgenomen ontwikkelingen, activiteiten en werkzaamheden wordt verwezen naar hoofdstuk 4 in deze rapportage, de bijlage en het Ruimtelijk Ontwerp Lateraalkanaal van 21-04-2010.

M Positie plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

In de omgeving (< 3 km) van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden.

Op basis van de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard en omvang van de ruimtelijke ontwikkeling wordt geconcludeerd dat een vergunning of toetsing van de ruimtelijke plannen aan de Natuurbeschermingswet niet aan de orde is.

N Verspreiding beschermde soorten in het plangebied en de regio

Voor een beschrijving van de verspreiding van de aangetroffen beschermde soorten wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van deze rapportage.

O Verantwoording verspreiding-informatie

De verspreidingsinformatie is grotendeels afkomstig uit het veldonderzoek in 2009 en 2010, zoals beschreven in deze rapportage.. Aanvullende informatie van derden en uit literatuurbronnen is afkomstig van gerenommeerde organisaties en personen en uit algemeen gehanteerde literatuurbronnen.

P/Q Mitigerende en compenserende maatregelen

Mitigerende maatregelen richten zich vooral op vleermuizen, kleine modderkruiper en vogels. Voor een beschrijving van maatregelen wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

R Tijdstip en locatie mitigerende maatregelen

Verwezen wordt naar hoofdstuk 7 van deze rapportage.

S Beschrijving en motivatie van planalternatieven

Het Lateraalkanaal vormt leefgebied van een verschillende beschermde soorten. Met de voorgestelde planuitwerking wordt rekening gehouden met deze beschermde soorten en wordt recht gedaan aan het herstel van het kanaal.

Kanaal niet herstellen

De afkalving van de oevers zorgt voor een onveilige situatie., wat een gevaar vormt voor met name kleine kinderen in de woonwijk. Als het kanaal niet hersteld wordt blijft de gevaarlijke situatie bestaan en verergerd mogelijk. Daarnaast wordt dan niet voldaan aan de verplichting die het waterschap heeft om te voldoen aan de internationale eisen vanuit de Kader Richtlijn Water. Het Lateraalkanaal is aangewezen als waterlichaam met als doelstelling een ecologische oeverinrichting.

Zonder ingrijpen is beheer en onderhoud vanaf de kant nagenoeg onmogelijk. Door het inkalven van de oevers is de breedte van het schouwpad ca 1,5 meter, terwijl minimaal 4 meter breedte nodig is.

Alle beplanting behouden

Om de natuurvriendelijke oevers mogelijk te maken is ruimte nodig en moet de aanwezige beplanting op de rand langs het kanaal verwijderd worden. Indien alle beplanting behouden moet blijven kunnen de natuurvriendelijke oevers niet gerealiseerd worden. Dit zou zorgen voor een mindere verbetering van de ecologische situatie. Wat dus ook minder gunstig zou zijn voor de beschermde soorten.

Daar waar mogelijk wordt de beplanting al zo veel mogelijk behouden. In de plannen is al gekeken waar beplanting behouden kan worden.

Aanpassen planning

Vanuit de Kader Richtlijn Water ligt er de verplichting om de doelstelling voor 2015 te realiseren. Wanneer de planning niet gehaald

wordt, kan dit consequenties hebben voor het waterschap.

Daarnaast vormt de onveilige situatie m.b.t. de inkalving van de oevers een gevaar. Hoe eerder dit gevaar geweken is, hoe beter. Met name de ontwikkelingen van de woonwijk Almelo Noord-Oost vergroot het bezoek aan deze omgeving, en daarmee ook de gevaren.

Middels een inloopbijeenkomst heeft Waterschap Regge en Dinkel de omgeving reeds geïnformeerd over de voorgenomen ontwikkelingen. De plannen zijn overwegend positief ontvangen door de omgeving..

T Beschrijving zorgvuldig handelen

Voor een beschrijving van het zorgvuldig handelen wordt verwezen naar de mitigerende maatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 7.

U Omschrijving dwingende redenen van groot openbaar belang

In paragraaf E is reeds toegelicht voor welk groot openbaar belang ontheffing wordt aangevraagd. Het gaat om zowel een lange als korte termijn belang.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986) *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV
- Crombaghs, B.H.J.M., et al., 2002. *Vissen in Overijssel – verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel*. Bureau Natuurbalans-Divergens / Provincie Overijssel, Nijmegen/Zwolle.
- Gemeente Almelo (2009) *Almelo Noordoost Nestkasten steenuilen*, print: 09-10-2009.
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) *Europese Natuur in Nederland, Habitattypen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) *Europese Natuur in Nederland, Habitattypen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Koninklijke Vermande (1999-2009) *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997) *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen* Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004) *Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdierverseniging, Arnhem
- Nie, H.W. de (1996) *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Doetinchem: Media Publisng
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) *Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen verandering*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Staatscourant, uitgave 16 april 2010 Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 16 april 2010, nr. 125422, houdende wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij (aanwijzing van vissoorten)
- Weeda, E. J., R. Westra, C. Westra en T. Westra (1985) *Nederlandse Oecologische flora; wilde planten en hun relaties 1-5*. Utrecht: KNNV
- Wynhoff, I., J. van der Made en C. van Swaay, (1992) *Atlas van de Nederlandse dagvlinders*. Utrecht: KNNV
- Vries, E. de, & M. van der Sluis (2006) *Ecologisch veldonderzoek woningbouw Almelo Noord-Oost, inventarisatie van natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet*. Ecogroen advies, Zwolle

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Flora- en faunawet**
- Bijlage 2: Waarnemingen Vleermuizen en Vogels**
- Bijlage 3: Inrichtingsplan**
- Bijlage 4: Òverzichtskaart Lateraalkanaal (los)**
- Bijlage 5: Ruimtelijk ontwerp Lateraalkanaal (los)**

BIJLAGE I: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde inheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het '*Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogel-nesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vo-

gels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

BIJLAGE II: WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN EN VOGELS

Kaart 1. Samenvatting van de belangrijkste locaties voor vleermuizen

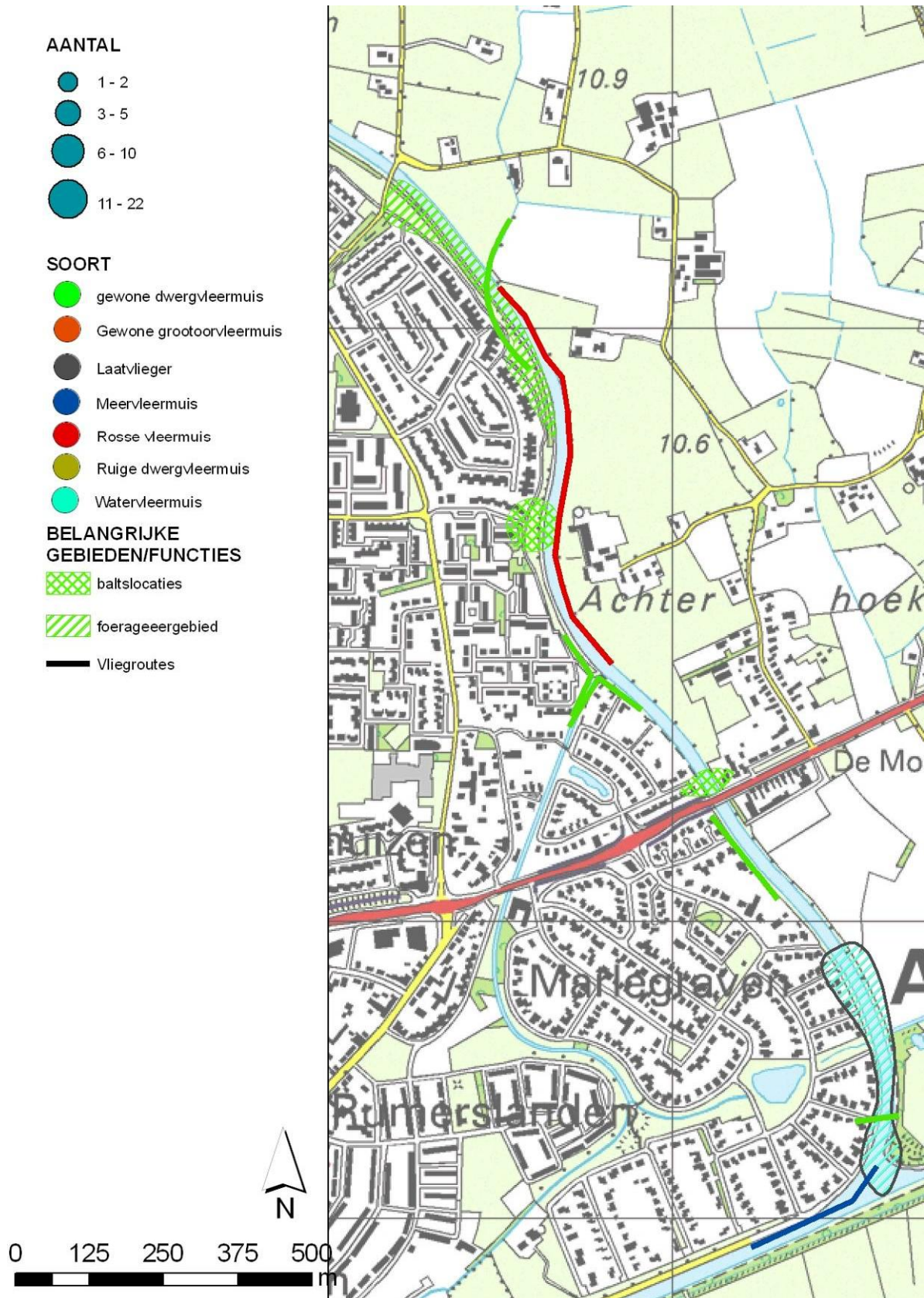
Kaart 2. Waarnemingen Gewone dwergvleermuis

Kaart 3. Waarnemingen Rosse vleermuis

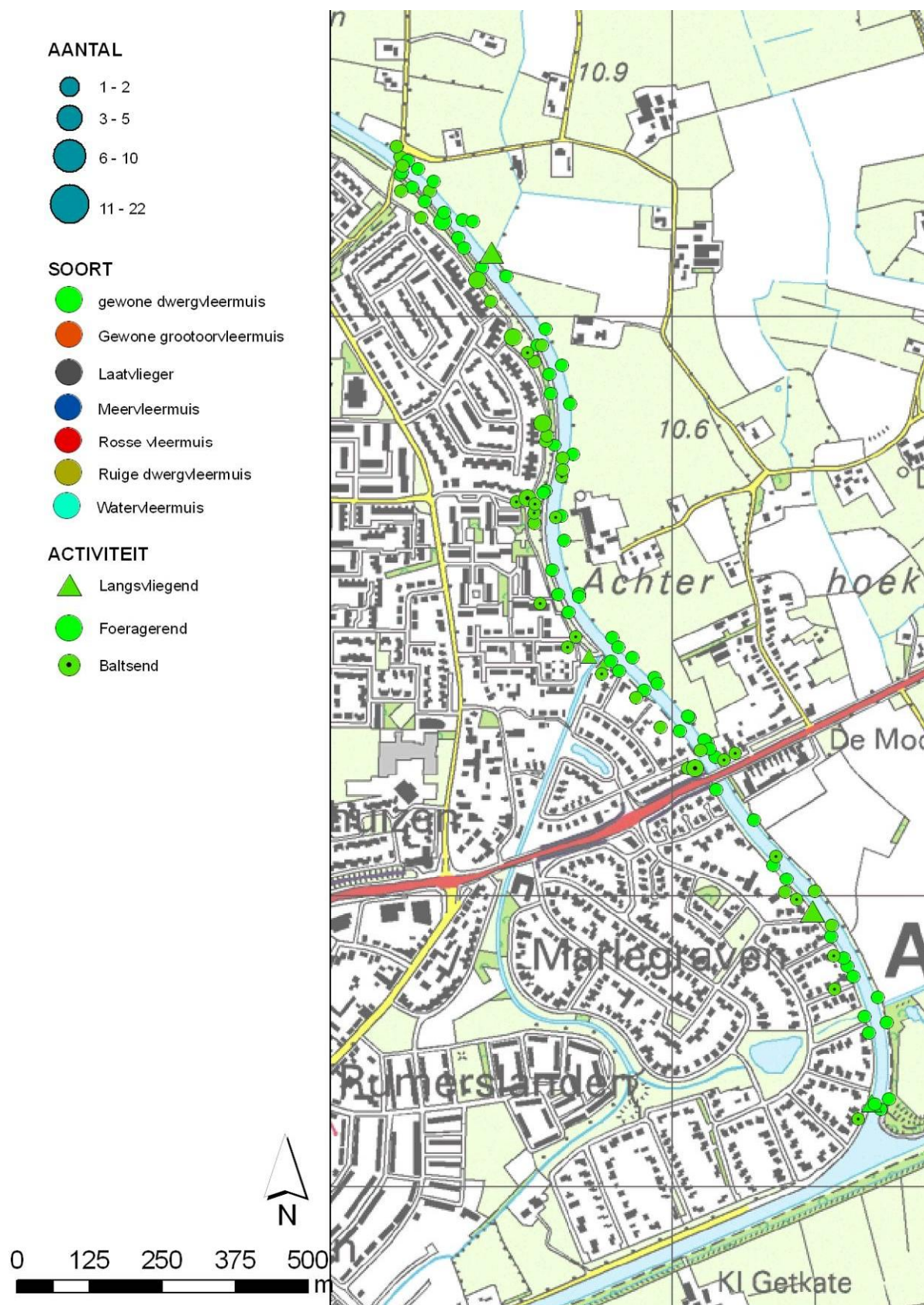
Kaart 4. Waarnemingen overige soorten vleermuizen

Kaart 5. Waarnemingen vogels

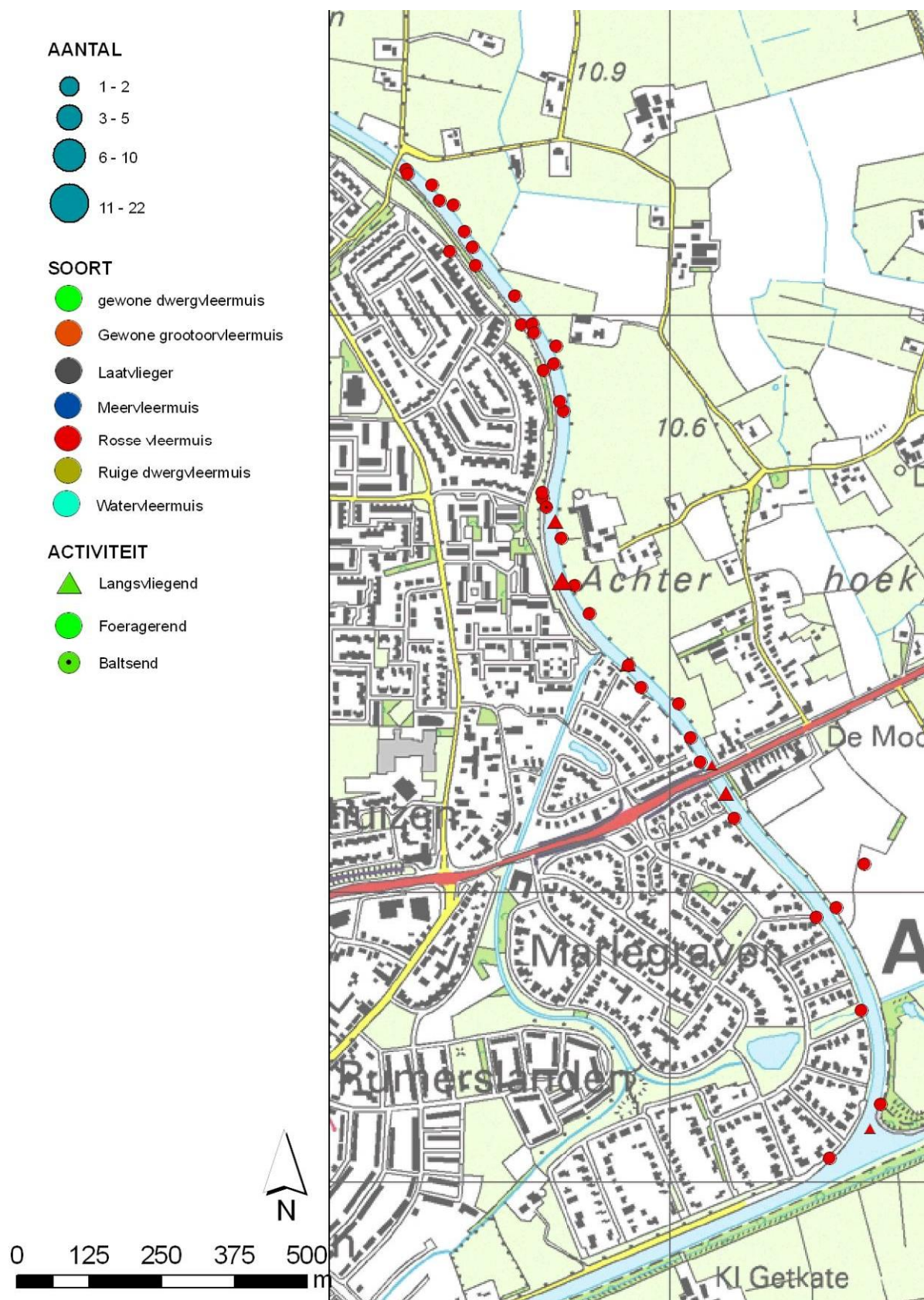
Kaart 1. Samenvatting van de belangrijkste locaties voor vleermuizen

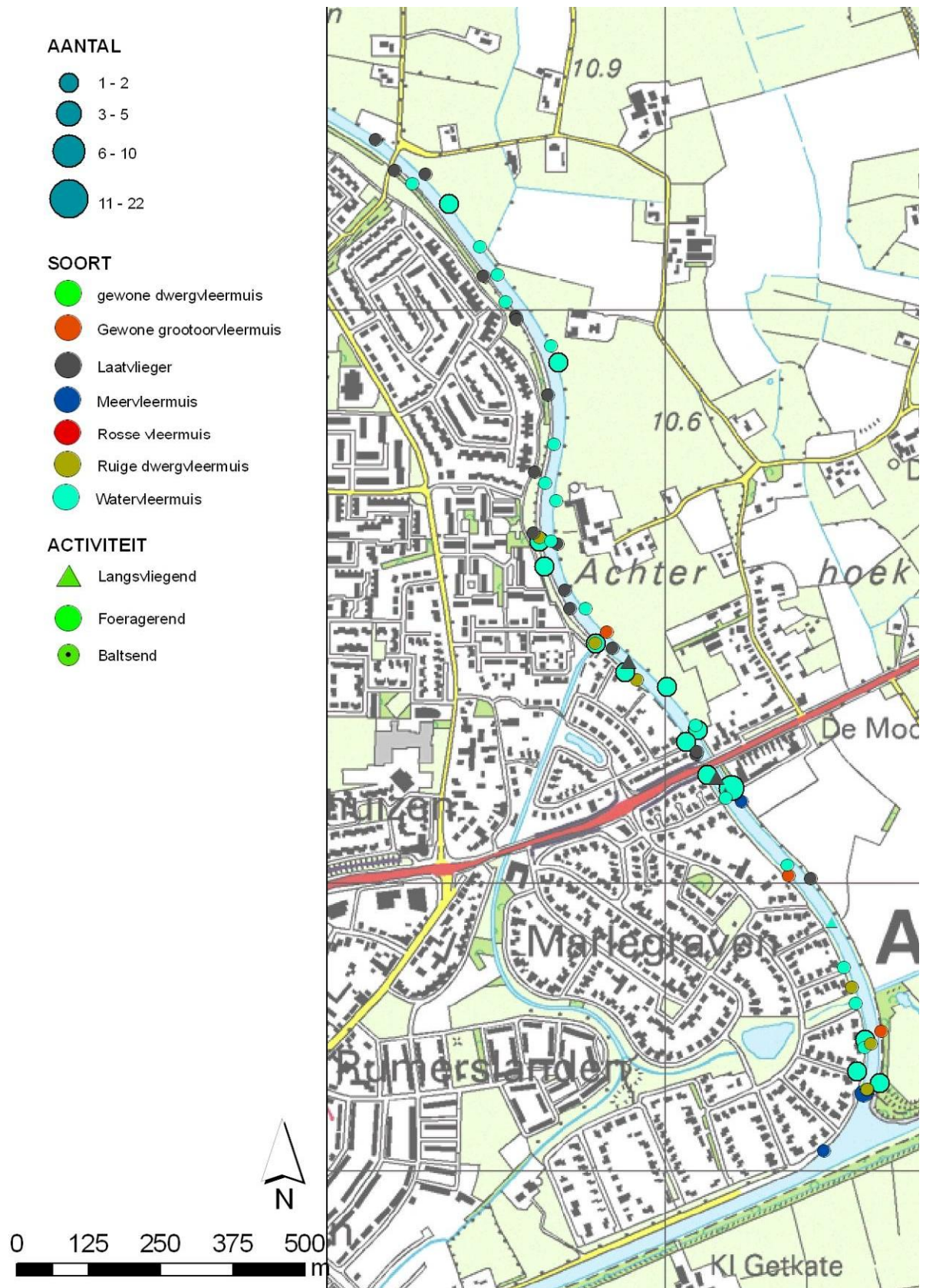
Kaart 2. Waarnemingen Gewone dwergvleermuis

Kaart 3. Waarnemingen Rosse vleermuis

Kaart 4. Waarnemingen overige soorten vleermuizen

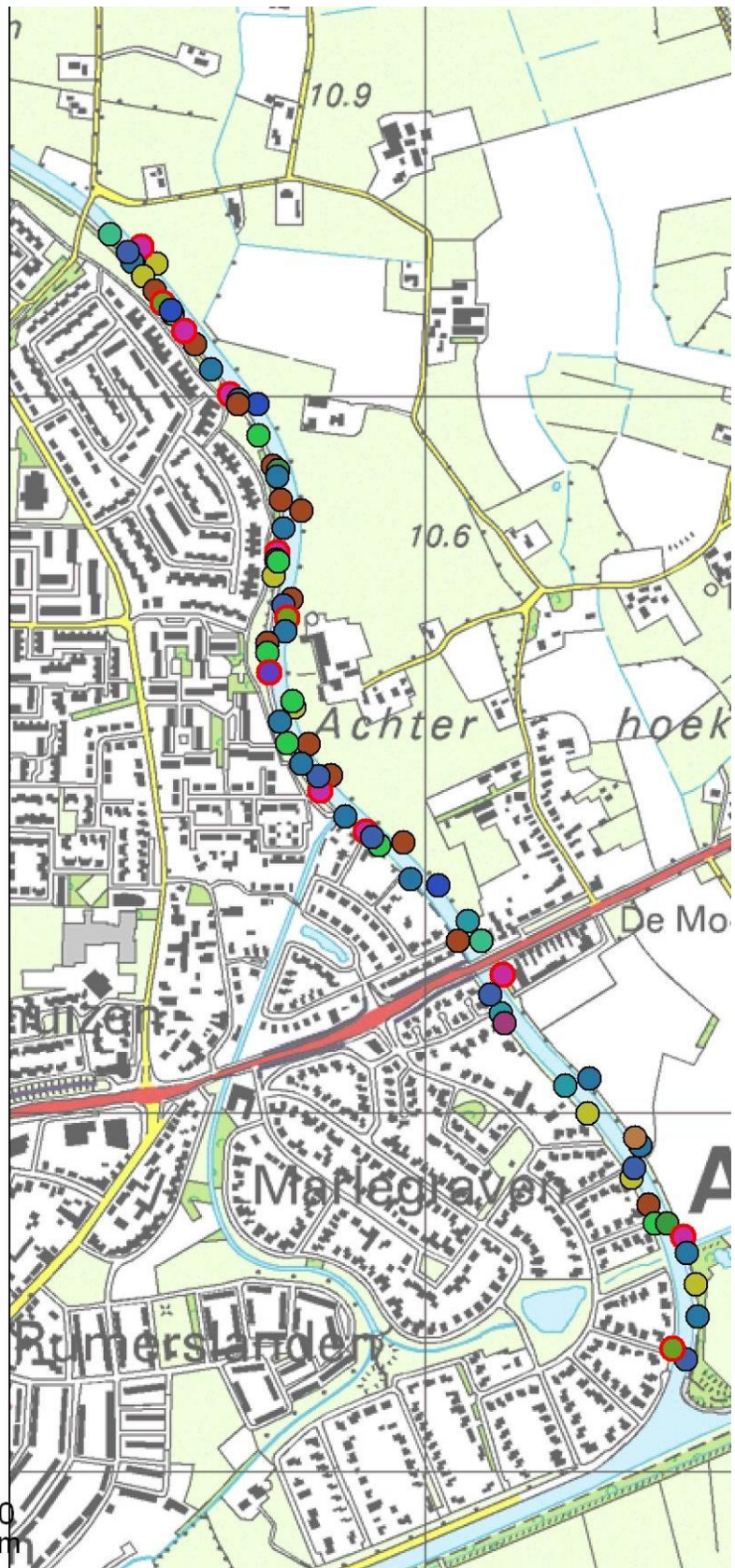
Kaart 5. Waarnemingen vogels

Legenda

broedvogels

- ekster
- groeling
- groenling
- heggemes
- houtduif
- koolmees
- meerkoet
- merel
- pimpelmees
- roodborst
- staartmees
- tjiftjaf
- vink
- waterhoen
- wilde eend
- zwartkop

0 125 250 375 500
m

BIJLAGE III: INRICHTINGSPLAN

Plankaart

Waterschap Regge en Dinkel

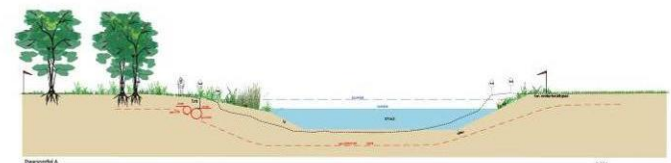
Legenda

- Bestaande kadastrale grens WKO
- Aankoopgrens WKO
- Bestaande situatie**
 - Zuimerak
 - Es
 - Overlig
 - Es
 - Populier
 - Berk
 - wing
 - Te verwijderen bomen
- Plan**
 - Zuimerak aan te planten
 - Es aan te planten
 - Es aan te planten
 - Onderhoudspad
 - Lateraalkanaal
 - Talud onder waterniveau
 - Talud boven waterniveau
 - Bodemprofiel

Huidige situatie

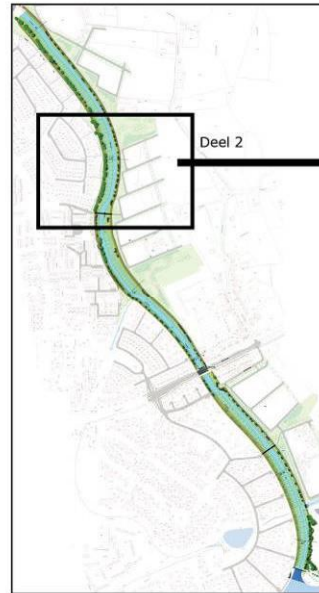
Reconstructie Lateraalkanaal
Deel 1

Deelgebied 1 plan

Plankaart

Waterschap Regge en Dinkel

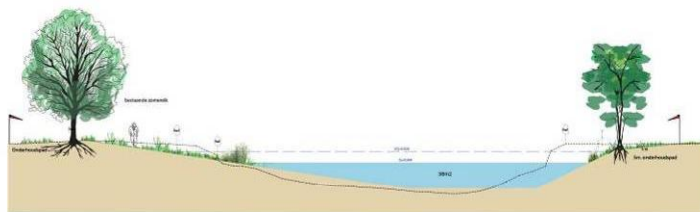
Legenda

- Bestaande Kadastrele grens WRD
- Aankoopgrens WRD
- Bestaande situatie**
 - Zumeriek
 - Es
 - Overig
 - Es
 - Pijpaal
 - Bank
 - wijk
 - Ts versnipperen bomen
- Plan**
 - Zumeriek aan te planten
 - Es aan te planten
 - Es aan te planten
 - Onderhoudspad
 - Lateraalkanaal
 - Talud onder waterniveau
 - Talud boven waterniveau
 - Bodemprofiel

Huidige situatie

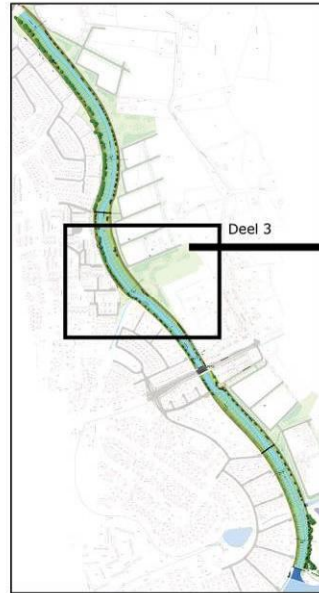
Reconstructie Lateraalkanaal
Deel 2

Deelgebied 2 plan

Plankaart

 Waterschap Regge en Dinkel

Legenda

- Bestaande kadastrale grens WKO
- Aankoopgrens WKO

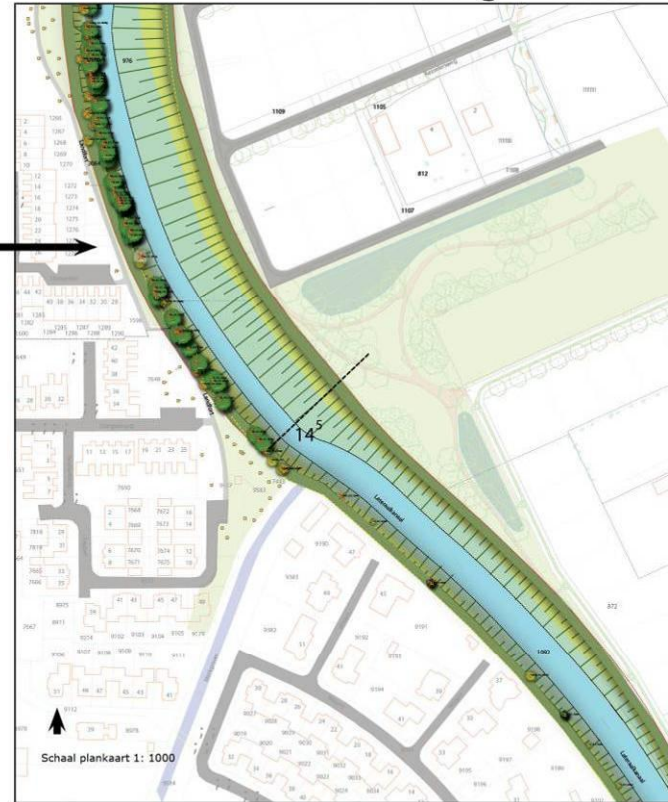
Bestaande situatie

- Zoemerik
- Es
- Overig
- Es
- Pijpelaar
- Bark
- ving
- Tu verrijfieren boom

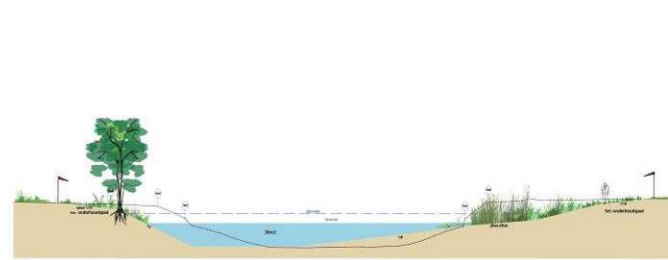
Plan

- Zoemerik aan te planten
- Es aan te planten
- Es aan te planten
- Onderhoudspad
- Lateralakanaal
- Talud onder waterniveau
- Talud boven waterniveau
- Bodemprofiel

Huidige situatie

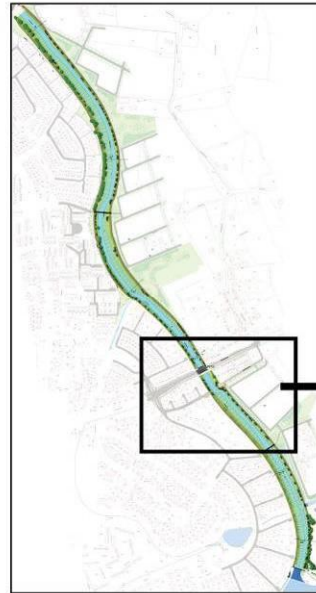
Reconstructie Lateraalkanaal Deel 3

Deelgebied 3 plan

Plankaart

Waterschap Regge en Dinkel

Legenda

- Bestaande kadastrale grens WKO
- Aankoopgrens WKO

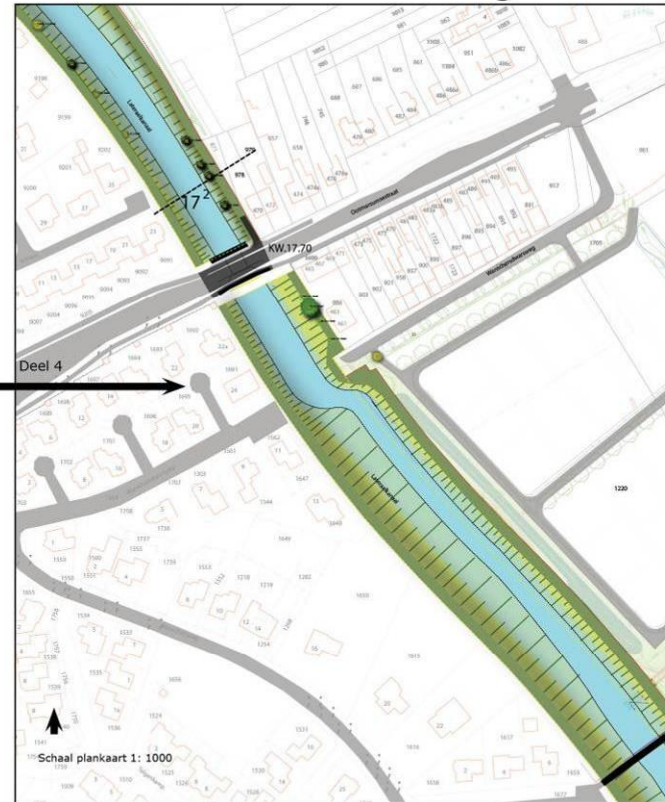
Bestaande situatie

- Zoemerik
- Et
- Overig
- Et
- Pijpuit
- Balk
- Ving
- Tu verrijplaren bomen

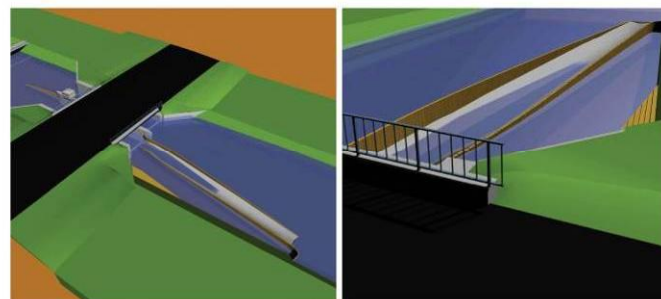
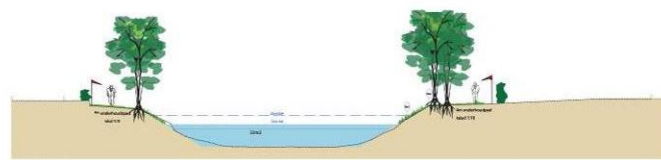
Plan

- Zoemerik aan te planten
- Et aan te planten
- Et te planten
- Onderhoudspad
- Lateraalkanaal
- Talud onder waterniveau
- Talud boven waterniveau
- Bodemprofiel

Huidige situatie

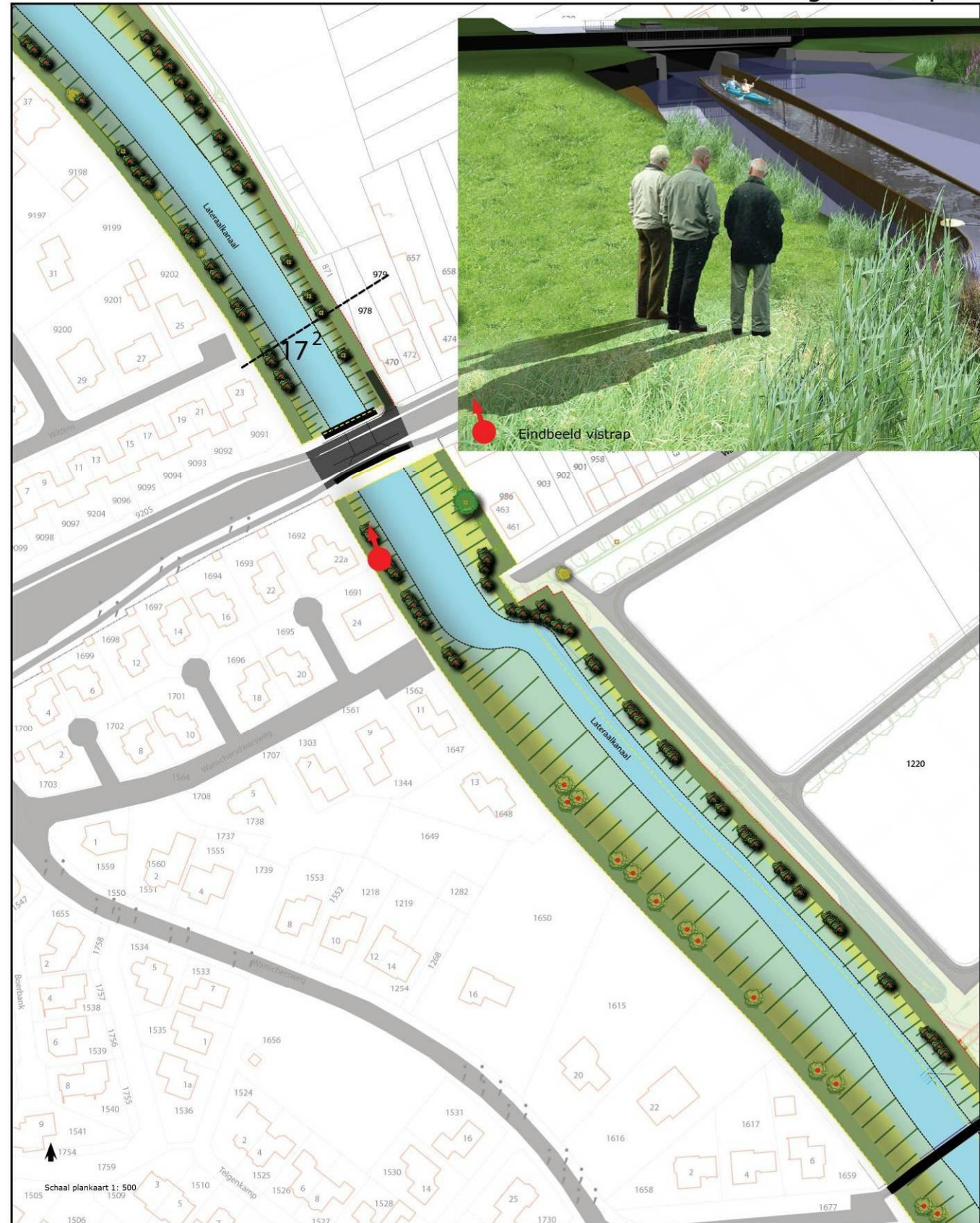

Reconstructie Lateraalkanaal
Deel 4

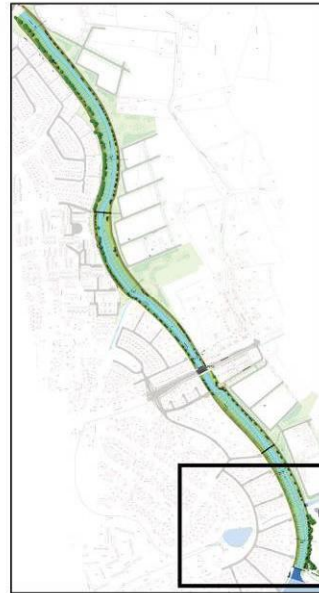
Eindbeeld vistrap

Deelgebied 4 plan

Eindbeeld vistrap

Plankaart

Waterschap Regge en Dinkel

Legenda

- Bestaande kadastrale grens WKO
- Aankoopgrens WKO

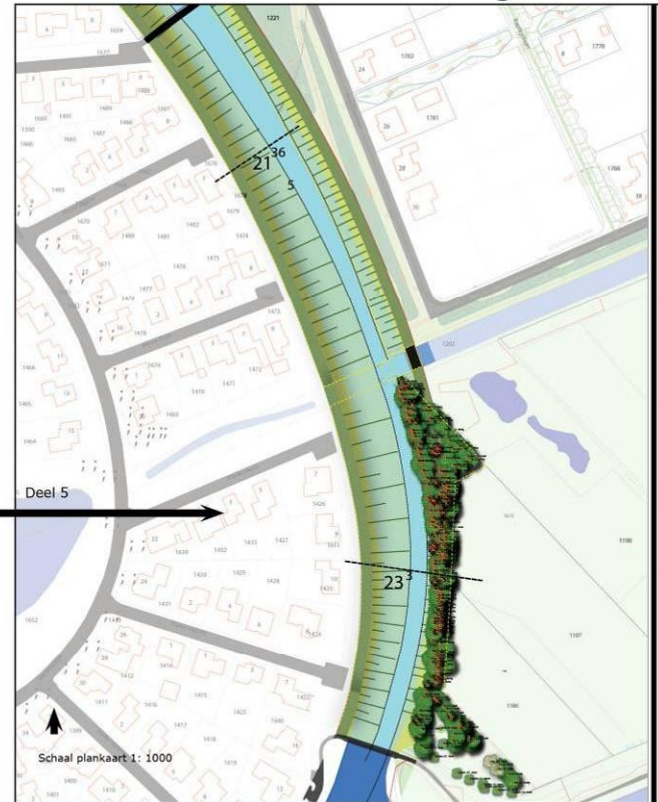
Bestaande situatie

- Zomerik
- Et
- Overig
- Et
- Populier
- Berk
- Weg
- Tu verrijplaren bomen

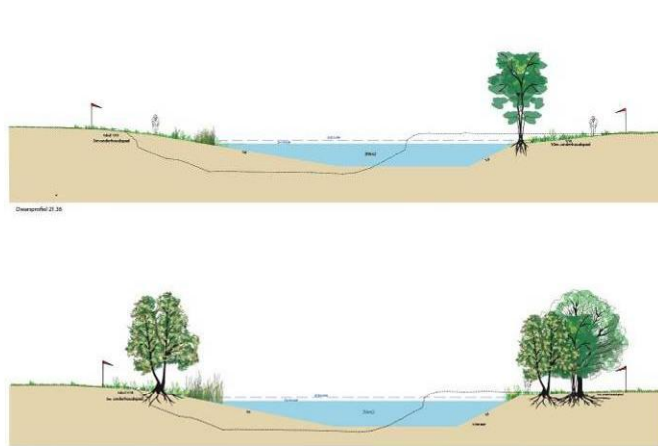
Plan

- Zomerik aan te planten
- Et aan te planten
- Et
- Onderhoudspad
- Lateraalkanaal
- Talud onder waterniveau
- Talud boven waterniveau
- Bodemprofiel

Huidige situatie

Reconstructie Lateraalkanaal
Deel 5

Deelgebied 5 plan

